

УДК 351.74:658(477)

DOI: <https://doi.org/10.31732/2707-9155-2020-38-116-124>

Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності у сфері надання послуг з охорони фізичної особи або майна: проблеми і виклики

Француз А.Й.

*Герой України, Заслужений юрист України,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри державно-правових дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна
тел.: (050) -33-944-02, e-mail: AnatoliyFJ@krok.edu.ua
ORCID: 0000-0003-2861-1252*

Козак А.В.

*Здобувач вищої освіти ступеня магістр,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна
тел.: (068) 63-838-24, e-mail: annakozak0021@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6285-4701*

Legal status of business entities in the field of providing individual of property protection services: problems and challenges

Frantsuz A.J.

*Hero of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine
Doctor of Laws Sciences, Professor,
Professor of Department of State Legal Disciplines,
“KROK” University, st. Tabirna, 30-32, 03113, Kyiv, Ukraine
tel.: (050) -33-944-02, e-mail: AnatoliyFJ@krok.edu.ua
ORCID: 0000-0003-2861-1252*

Kozak A.V.

*Master student, “KROK” University,
st. Tabirna, 30-32, 03113, Kyiv, Ukraine
tel.: (068) 63-838-24, e-mail: annakozak0021@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6285-4701*

Анотація. У статті визначено правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності з охорони фізичної особи і майна. Держава сформувала достатньо ґрунтовну нормативно-правову базу, на основі якої здійснюється даний вид господарсько-підприємницької діяльності. Проте в ній неоднозначно трактуються деякі поняття, що пов'язано з невідповідністю та неузгодженістю однорідних норм підзаконних і законодавчих актів. У практиці діяльності це викликає певні, інколи досить значні, незручності як для суб'єктів підприємництва з надання охоронних послуг, так і в роботі державних органів, які покликані здійснювати контроль за згаданими суб'єктами. Забезпечення фізичним захистом підприємств через здійснення охоронної діяльності в системі безпеки є нагальною проблемою для вітчизняних підприємців. Законодавство України у даній сфері базується на Конституції України та Законі України “Про охоронну діяльність”, різноманітних міжнародних конвенціях та договорах. Окремі аспекти щодо організації діяльності та порядку надання послуг з охорони фізичної особи або майна потребують більш значного правового регулювання. Організація діяльності та порядок надання послуг з охорони фізичної особи або майна повинна мати комплексний, цілісний підхід до розв'язання проблем, які є в цій сфері, на єдиній концептуальній основі державної політики з урахуванням прийняття спеціальних законів, які повинні регулювати окремі види охорони. Важливо створити надійне та гнучке нормативно-правове забезпечення охоронної діяльності, належний механізм контролю за дотриманням законодавства приватними структурами, розмежування їх компетенції з органами внутрішніх справ, що здійснюють адміністративну діяльність у цій сфері, «змусити» їх співпрацювати заради запобігання правопорушень. Подальший розвиток ринку охоронних послуг у бік приватного сектору не повинен перетворити державу на стороннього спостерігача цих функцій. Обов'язок держави та її органів – забезпечити дотримання прав і свобод людини й громадянина.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 15.

Annotation. The article defines the legal status of economic entities for the protection of a person and property. The state has formed a sufficiently substantial regulatory and legal framework based on which this type of economic and business activity is accomplished. However, it interprets ambiguously some concepts and that is related to the contradiction and inconsistency of homogeneous norms of by-laws and legal acts. In practice, it causes certain, sometimes quite considerable, inconveniences for both the economic entities for the concession of security services and for the work of public bodies, which are called to control previously mentioned entities. The provision with physical protection of the enterprises through the realization of protective activities in the security system is an urgent problem for domestic entrepreneurs. The legislation of Ukraine of this field is based on the Constitution of Ukraine and the law of Ukraine “On protective activities”, various international conventions and treaties. Some aspects of the organization of the activity and the procedure for the provision of services for the protection of a person or property require more significant legal regulation. The organization of the activity and the procedure for the provision of services for the protection of a person or property should have a comprehensive and integral approach to the solution of problems of this field on a unified and conceptual basis of national policy, taking into account the adaptation of special laws that have to regulate certain types of protection. It is important to create a reliable and flexible regulatory and legal provision of protective activities, a proper mechanism of the control of law enforcement by private organizations, the distribution of powers with home affairs authorities that carry out administrative activities in this field, to “force” them to cooperate to prevent offenses. Further development of the market of security services towards the private sector should not turn the state into a detached onlooker of these functions. The duty of the state and its bodies is to ensure the observance of rights and freedoms of a person and a citizen.

Keywords: subjects of entrepreneurial activity; providing services for the protection of an individual or property; private security structures.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 15.

Постановка проблеми

Властивою передумовою становлення України як правової держави повинно бути належне забезпечення охорони прав, свобод і законних інтересів фізичних осіб та їх майна від протиправних посягань, що передбачено Конституцією України та забезпечується в демократичних державах існуванням системи державних правоохоронних органів і недержавних інституцій.

У реаліях сьогодення все нагальнішою стає проблема забезпечення недоторканності речових прав, насамперед права приватної власності, права володіння. Цим зумовлена поява значної кількості різних охоронних підприємств, які надають послуги фактичного характеру, здійснюючи охорону об'єктів права власності від протиправних посягань на підставі цивільно-правового договору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання правового регулювання охоронної діяльності в Україні неодноразово ставали предметом дослідження у працях В. В. Галунька, І. В. Зозулі, В. І. Курила, П. В. Синицького, О. П. Угровецького, В. У. Хатуєва та ін. Окремі питання діяльності приватних охоронних структур розглядалися в наукових працях О. М. Бандурки, В. В. Бугуйчука, А. С. Васильєва та інших.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми

Разом з тим, значна кількість наукових досліджень з даної проблематики в Україні щодо правового статусу суб'єктів підприємницької діяльності в галузі надання послуг з охорони фізичної особи або майна залишається недостатньо

дослідженою та потребує, відповідно, подальшого вивчення.

Формулювання цілей статті

Зміни у вітчизняному законодавстві щодо охоронної діяльності останніх років вимагають додаткового аналізу. Тому метою статті є дослідження проблем правового статусу суб'єктів підприємницької діяльності в галузі надання послуг з охорони фізичної особи або майна в Україні й, відповідно, визначення шляхів щодо удосконалення нормативно-правового регулювання даної проблематики.

Виклад основного матеріалу дослідження

Як зазначає ст. 3 Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1, ст. 3]. І це є ключовим та важливим у житті й Конституція кожної демократичної держави.

Разом з тим, питання охорони, в тому числі щодо надання охоронних послуг, регулюється низкою нормативно-правових актів, які встановлюють серед іншого різні вимоги до охорони в залежності від суб'єктів охоронної діяльності та/або охоронюваних об'єктів. До основних нормативно-правових актів, що здійснюють регулювання охоронної діяльності, можна віднести Закони України «Про охоронну діяльність», «Про Національну поліцію», «Про Національну гвардію»; постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності» [4], «Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності», «Про затвердження Порядку визначен-

ня переліку окремих особливо важливих об'єктів права державної власності, охорона яких здійснюється виключно державними підприємствами та організаціями», «Про затвердження переліку особливо важливих об'єктів електроенергетики, які підлягають охороні відомчою воєнізованою охороною у взаємодії із спеціалізованими підрозділами інших центральних органів виконавчої влади» [5], «Про затвердження переліку ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів, що підлягають охороні Національною гвардією» [6] й інших.

Слід звернути увагу, що така кількість нормативних актів обумовлена різноманітністю суб'єктів охоронної діяльності. І цілком реально, що найчастіше серед таких суб'єктів виділяють поліцію охорони та приватні охоронні структури. Це пов'язано з тим, що ці суб'єкти є безпосередніми учасниками ринку охоронних послуг.

Так, стаття 1 Закону України «Про охоронну діяльність» визначає охоронну діяльність як надання послуг з охорони власності та громадян, а її суб'єктами визнає суб'єктів господарювання будь-якої форми власності, створених та зареєстрованих на території України, що здійснюють охоронну діяльність на підставі отриманої ліцензії [2, ст.1].

Загалом, послуги з охорони власності та фізичних осіб – це види підприємницької діяльності, що за суб'єктивним складом і змістом діяльності є цивільно-правовими зобов'язальними правовідносинами, які здійснюються на підставі законодавчих, нормативно-правових актів, державних ліцензій на право надання послуг з охорони всіх форм власності [15]. Між суб'єктами аналізованих відносин укладається до-

говір про надання послуг з охорони [10, с.25].

Організаційно-правові принципи здійснення господарської діяльності у сфері надання послуг з охорони власності та громадян Законом України «Про охоронну діяльність» визначено лише стосовно діяльності тих суб'єктів господарювання, що були створені спеціально для надання охоронних послуг невизначеному колу осіб [14, с.228]. Проте на практиці суб'єкти господарювання (банки, супермаркети тощо) утворюють власні внутрішні служби охорони, що здійснюють охорону життя, власності, обслуговують пасивні засоби охорони відповідних юридичних осіб.

Чинне законодавство України наділяє суб'єктів охоронної діяльності такими правами [2, ст.9]:

1) для забезпечення охоронної діяльності придбавати, зберігати та використовувати в установленому законодавством порядку спеціальні засоби, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;

2) для забезпечення радіозв'язку використовувати в установленому порядку радіочастоти;

3) використовувати в охоронній діяльності службових собак;

4) використовувати в охоронній діяльності технічні засоби охоронного призначення;

5) використовувати транспорт реагування;

б) одержувати за своїм письмовим запитом від замовника послуг з охорони відомості та копії документів, необхідні для здійснення заходів охорони на об'єкти охорони;

7) за згодою замовника послуг з охорони (його представника) оглядати територію, будинки, приміщення, майно, що охороняються.

Суб'єкт охоронної діяльності за сво-

їм статусом нижчий, ніж працівник правоохоронних органів, адже чинне законодавство не поширює на громадян, які надають послуги з приватної охорони, дію законів, що закріплюють правовий статус цих працівників. Попри це, порівняно з іншими громадськими формуваннями, законодавець суттєво розширив права охоронців, надав їм значно більші можливості з розуміння специфіки виконання ними завдань – свободу діяльності.

Варто зазначити, що станом на сьогодні діяльність з надання послуг охорони в Україні перебуває лише на стадії формування. Тому правове регулювання статусу суб'єктів підприємницької діяльності в галузі надання послуг з охорони фізичної особи або майна в Україні має низку недоліків [11, с.223].

Так, для прикладу, правовий статус Департаменту поліції охорони визначено Положенням про цей департамент, яке було затверджено Національною поліцією [7]. Територіальні органи поліції охорони було утворено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 384 від 13.10.2015 р. як юридичні особи публічного права. Ці територіальні органи поліції охорони є правонаступниками відповідних державних установ Державної служби охорони при МВС [8]. У зв'язку з тим, що й донині не прийнято спеціального нормативно-правового акта щодо врегулювання діяльності самої поліції охорони чи її територіальних підрозділів, зберігає чинність Положення про Державну службу охорони при МВС України, яка нині переживає процедуру ліквідації. Також залишається чинною Інструкція про організацію діяльності міліції охорони. Така невизначеність правової регламентації діяльності поліції охорони унеможливує ефективний розвиток цієї служби.

Найсуперечливішим нормативно-

правовим актом, що регулює охоронну діяльність і стосується безпосередньо поліції охорони, є постанова Кабінету Міністрів від 11.11.2015 р. № 937 «Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності» [9]. Ця постанова визначає перелік об'єктів державної та інших форм власності, охорона нерухомого майна (незалежно від цільового призначення) яких здійснюється виключно органами поліції охорони на договірних засадах. Тим самим визначені даною постановою підприємства були змушені укласти договори з надання охоронних послуг виключно з поліцією охорони. Нормативне закріплення обов'язку приватних суб'єктів господарювання на «договірних засадах» укласти договори на охорону з поліцією охорони перекреслює сам принцип договірних засад надання охоронних послуг. Саме існування поліції охорони як структурної одиниці органу виконавчої влади викликає низку зауважень серед фахівців у цій сфері. У нинішньому вигляді поліція охорони займає монопольне становище на ринку охоронних послуг і виступає, фактично, як комерційна установа.

Одним з шляхів вирішення даної концептуальної проблеми діяльності поліції охорони могло б стати її перетворення на окреме державне підприємство, на яке було б покладено обов'язок забезпечувати охорону особливо важливих об'єктів.

Іншим способом вирішення даної проблеми є виключення з повноважень поліції «здійснення на договірних засадах охорони фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності», перепрофілювання поліції охорони на охорону таких особливо важливих об'єктів, як органи державної влади, важливі об'єкти енергетичної інфраструктури, важливі об'єкти транспортної інфраструктури, важливі

об'єкти медичної інфраструктури, по-сольства тощо.

Іншим і найбільшим за кількістю суб'єктом охоронної діяльності є приватні охоронні структури. Недержавні охоронні структури набули законодавчо закріпленого статусу самостійних суб'єктів підприємницької діяльності, які надають комплекс заходів, спрямованих на захист законних прав та інтересів фізичних і юридичних осіб, який здійснюється на підставі договірних відносин. Законодавством визначено, що вони можуть діяти як юридичні особи і як фізичні особи-підприємці. Приватні охоронні структури можуть діяти на всій території України на підставі ліцензії за наявності матеріально-технічної бази, необхідної для провадження такої діяльності, та за умови виконання такими особами організаційних, кадрових і технологічних вимог, передбачених Ліцензійними умовами провадження охоронної діяльності. Приватні охоронні структури надають послуги з охорони фізичних осіб, охорони майна фізичних осіб [11].

На сьогодні приватні охоронні фірми надають широкий спектр охоронних послуг, проте мають доволі обмежений арсенал спеціальних засобів охорони. Згідно із Законом України «Про охоронну діяльність» суб'єктам господарювання дозволили використовувати у своїй діяльності службових собак, проводити огляд речей особи (за її згодою), проводити відкрито кіно-, відео-, фотозйомку та звукозапис подій як допоміжний засіб запобігання протиправним діям, документування правопорушень [12]. Однак фактично принципівих змін в їх правовому статусі з цим Законом не сталося.

Приватні суб'єкти охоронної діяльності та правоохоронні органи можуть спільно організовувати взаємодію і надавати взаємодопомогу в діяльності, що

спрямована на попередження, припинення й розкриття кримінальних правопорушень та забезпечення охорони громадського порядку [11]. Така взаємодія може бути організована у формі проведення спільних нарад, консультацій, обміну інформацією з питань попередження та припинення правопорушень тощо. Однак відсутнє будь-яке нормативно-правове регулювання самої процедури такої взаємодії, що унеможлиблює реальне застосування таких форм взаємодії державних і недержавних суб'єктів охоронної діяльності.

Національна гвардія та інші спеціально уповноважені на те органи (з'єднання, військові частини і підрозділи Збройних Сил України, органи охорони державного кордону) здійснюють охорону окремих об'єктів особливого значення безоплатно в силу виконання повноважень, визначених законодавством. Зокрема, відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» та низки підзаконних актів Національна гвардія України здійснює охорону ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів, спеціальних вантажів, дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні, центральних баз матеріально-технічного забезпечення МВС України тощо [3]. На відміну від поліції, з'єднання, військові частини і підрозділи Збройних Сил України, органи охорони державного кордону, Національна гвардія України здійснюють охорону окремих об'єктів особливого значення безоплатно в силу виконання повноважень, визначених законодавством.

Отже, подальший розвиток ринку охоронних послуг у бік приватного сектору не повинен перетворити держа-

ву на стороннього спостерігача цих функцій. Обов'язок держави та її органів – забезпечити дотримання прав і свобод людини. Тому держава є фактично відповідальною за контроль над приватними охоронними структурами. Виконання цієї функції держави вимагає запровадження чітких механізмів контролю в сфері охоронних послуг, розроблення стандартів надання таких послуг та оцінки їхньої ефективності.

Висновки

Таким чином, Закон України «Про охоронну діяльність» недосконалий, про що обгрунтовано заявляють юристи. Зокрема, він потребує прийняття низки підзаконних актів, особливо з питань організації охоронної служби, моделювання порядку та умов застосування заходів фізичного впливу, спецзасобів (наприклад, зброї, наручників, кийків, газових балончиків, службових собак тощо) і затримання правопорушника.

Приватна охоронна діяльність як особливий різновид підприємницької діяльності, хоч і є відносно самостійною, водночас знаходиться під контролем органів внутрішніх справ, які застосовують у цій сфері ліцензійні, нормотворчі, контрольно-наглядові та юрисдикційні

повновладдя. Отже, правова політика держави у сфері охоронної діяльності повинна бути спрямована на чітке визначення адміністративно-правового статусу її суб'єктів, удосконалення законодавчого врегулювання відносин між суб'єктами та обмеження їх чіткою відповідністю до встановлених державою стандартів.

На нашу думку, найперспективнішим напрямком удосконалення правового статусу суб'єктів підприємницької діяльності в галузі надання послуг з охорони фізичної особи або майна в Україні є створення єдиного в Україні державного охоронного підприємства. Щодо приватних суб'єктів охоронної діяльності, задля вдосконалення їх діяльності вважаємо необхідним розширити повноваження приватних охоронців, зокрема в частині права носити зброю. І взагалі, наразі нагальним є державне сприяння подальшому розвитку приватної охоронної діяльності та розширенню її меж. Тому вважаємо за необхідне прийняття Закону України «Про приватну охоронну діяльність» та детальне врегулювання правового статусу приватного охоронця і встановлення жорстких вимог до його кандидатури.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30. Ст. 141.
2. Закон України «Про охоронну діяльність» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 2. Ст.8.
3. Закон України «Про Національну гвардію України» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 17. Ст.594.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності» від 18.11.2015 р. № 960. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/960-2015-%D0%BF> (дата звернення 18.01.2020)
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліку особливо важливих об'єктів електроенергетики, які підлягають охороні відомчою воєнізованою охороною у взаємодії із спеціалізованими підрозділами інших центральних органів виконавчої влади» від 28.07.2003 р. – № 1170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1170-2003-%D0%BF> (дата звернення 18.01.2020)
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів, що підлягають охороні Національною

гвардією» від 12.11.2014 р. – № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/628-2014-%D0%BF> (дата звернення 18.01.2020)

7. Наказ Національної поліції України «Про затвердження Положення про Департамент поліції охорони» від 06.11.2015 р. – № 43. URL: http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Polozhennya_DPP_zi_zminamy_vid_31_10_16.pdf (дата звернення 18.01.2020)

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання функціонування органів поліції охорони як територіальних органів Національної поліції та ліквідації деяких територіальних органів Міністерства внутрішніх справ» від 13.10.2015 р. – № 834. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/834-2015-%D0%BF> (дата звернення 18.01.2020)

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності» від 11 листопада 2015 р. – № 937. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/937-2015-%D0%BF> (дата звернення 18.01.2020)

10. Басова А. В. Поняття договору з охорони фізичних осіб. *Форум права*. 2013. № 2. С. 25-29.

11. Зозуля І. В. Охоронна діяльність: зауваження та обґрунтування до вітчизняного законопроекту / Зозуля І. В. *Вісник Харківськ. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна*. Серія: Право. 2009. № 841. С. 218-225.

12. Козир Д. В. Договір охорони : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / Д. В. Козир ; Нац. акад. внутр. справ. – Київ, 2015. – 20 с.

13. Крутов В.Н. Системні проблеми становлення та розвитку недержавної складової забезпечення національної безпеки / В. Крутов. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 11. С. 61-64.

14. Кострицький І. Л. Господарсько-правові засади організації та здійснення суб'єктом господарювання охоронної діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 14. 2014 р. С. 227-230.

15. Миронюк Р. В. Адміністративно-правове регулювання надання приватних охоронних послуг: монографія / Р.В. Миронюк. Дніпропетровськ: ДДУВС; Ліра ЛТД, 2016. 128 с.

References

1. The Constitution of Ukraine (1996), *Vidomosti Verkhovno Radii Ukrainy (VVR)*, vol. 30, Art. 141.

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), The Law of Ukraine “On Defense Diversity”, *Vidomosti Verkhovno Radii*, vol. 2, Art. 8.

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine “On the National Guard of Ukraine”, *Vidomosti Verkhovno Radii (VVR)*, vol. 17, Art. 594.

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), “Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the Confirmation of the Licensed Minds and Provision of Defense Activities”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/960-2015-%D0%BF> (Accessed 18 January 2020)

5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2003), “Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the consolidation of the conversion of the most important energy sectors, as well as the protection of the public by the armed forces of the United States”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1170-2003-%D0%BF> (Accessed 18 January 2020)

6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), “Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On the consolidated conversion of nuclear installations, nuclear materials, radioactive elements, which have a jerk of ionizing viable power, and important state independence, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/628-2014-%D0%BF> (Accessed 18 January 2020)

7. The official site of the National Police of Ukraine (2015), “On the Confirmation of the Regulation on the Department of Police Protection”, available at: http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Polozhennya_DPP_zi_zminamy_vid_31_10_16.pdf (Accessed 18 January 2020)

8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), “Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “Nourishment of functional police authorities to protect as territorial authorities of the national police

and the police of territorial authorities of the Ministry of Internal Affairs”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/834-2015-%D0%BF> (Accessed 18 January 2020)

9. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), “Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “Nourishment of welfare protection of the lands of sovereign and lower forms of moisture”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/937-2015-%D0%BF> (Accessed 18 January 2020)

10. Basova, A.V. (2013), “The concept of the contract for the protection of individuals”, *Forum Law*, vol. 2, pp. 25-29.

11. Zozulia, I.V. (2009), “Security activities: remarks and justification for the domestic bill”, *Visnyk Kharkiv. nat. University of VN Karazin. Series: Right*, vol.41, pp. 218-225.

12. Kozir, D.V. (2015), “Contract of protection”, Ph.D. Thesis, Civil Law; International Law, Nat. Acad. inside. Affairs, Kyiv, Ukraine.

13. Krutov, V.N. (2012), “System problems of formation and development of non-state component of national security”, *Pidpriemnictvo, gospodarstvo i pravo*, vol.11, pp. 61-64.

14. Kostytsky, I.L. (2014), “Economic and Legal Principles of Organizing and Implementing the Subject of Security Business Management”, *South Ukrainian Law Journal*, vol. 14, pp. 227-230.

15. Mironyuk, R.V. (2016), *Administratyvno-pravove rehuliuвання nadання pryvatnykh okhорonnykh posluh* [Administrative and Legal Regulation of Private Security Services], DDAVS; Lyra LTD, Dnepropetrovsk, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 22.01.2020 року